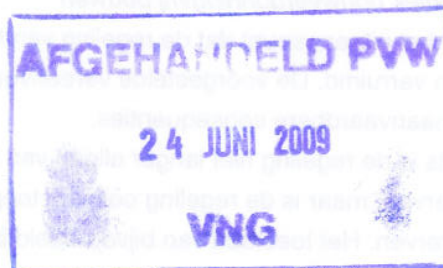

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Commissie Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu,
Postbus 20018,
2500 EA Den Haag

doorkiesnummer
(070) 373 8529

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
ontwerpbesluit omgevingsrecht

ons kenmerk
ECGR/U200901269

datum
23 juni 2009

Geachte leden van commissie,

Op 29 juni aanstaande behandelt u het ontwerpbesluit omgevingsrecht en de ministeriële regeling omgevingsrecht. Hiervoor willen we enkele punten onder uw aandacht brengen. Het eerste deel van ons commentaar richt zich op het besluit omgevingsrecht dat een forse verruiming van het vergunningvrij bouwen bevat. Daarnaast willen wij uw aandacht vragen voor de uitvoering van de Wabo en de ICT.

Vergunningvrij bouwen

Het vergroten van de mogelijkheid om vergunningvrij te bouwen is voor gemeenten een fundamentele aangelegenheid. Het gaat niet aan om een ontwerp - AMvB naar de kamer te sturen waarbij 64.000 gemeentelijke bouwvergunningen vervallen, zonder daarover van tevoren op bestuurlijk niveau met de gemeenten te overleggen. De vele negatieve reacties in het land wijzen erop dat de mate waarin de mogelijkheid is vergroot om vergunningvrij te bouwen niet acceptabel is.

In de praktijk komen gemeenten bij het vergunningvrije bouwen pas laat in beeld, ondanks het voortdurend toezicht dat zij houden. Door het ontbreken van de noodzaak om over een vergunning te overleggen gaan mensen vaak zonder overleg en zonder kennis van zaken aan de slag.

Toezichthouders moeten dan in toenemende mate de negatieve beslissing nemen om delen van bouwwerken te slopen. Naar onze mening is niemand hiermee gediend.

Het voorgestelde Besluit omgevingsrecht is een forse wijziging van de bestaande regels die zonder zorgvuldige raadpleging van de gemeenten, niet in procedure moet worden gebracht.

Financiën

De financiële gevolgen voor de gemeenten zijn niet aangegeven, die paragraaf ontbreekt. De negatieve gevolgen zullen aanzienlijk zijn door het vervallen van de leges. Weliswaar behoeven gemeenten geen vergunningen meer af te geven, het toezicht op het bouwen moeten gemeenten wel versterken. De lastendruk verschuift, maar vermindert niet.

Graag zien wij een concrete financiële onderbouwing van de stelling in de toelichting dat "de verwachting is dat eerder sprake zal zijn van een vermindering van de bestuurlijke lasten doordat de verschillende overheden de hen ter beschikking staande personen en middelen efficiënter en doelmatiger zullen inzetten" (paragraaf 8.3 bestuurlijke lasten van de Toelichting bij Besluit omgevingsrecht) Wij geven hierbij aan dat een ambtenaar die vergunningen beoordeelt niet zonder meer of met behulp van een cursus, toezichthouder kan worden.

Vereenvoudiging systematiek bouwvergunningvrij bouwen

Wij kunnen ons vinden in het uitgangspunt dat de regeling van het bouwvergunningvrij bouwen dient te worden vereenvoudigd en verruimd. De voorgestelde vereenvoudiging en verruiming leidt echter in de concrete uitwerking tot onaanvaardbare consequenties.

In de eerste plaats is de regeling niet langer alleen van toepassing op woningen en daarbijbehorende achtererven, maar is de regeling ook van toepassing op andere gebouwen met de daarbij behorende achtererven. Het toestaan van bijvoorbeeld bouwvergunningvrij bouwen bij bedrijven in het buitengebied, alsmede bij bedrijventerreinen langs snelwegen kan leiden tot een verdere verrommeling van het buitengebied.

In de tweede plaats kan de voorkant/achterkantbenadering en de begrenzing van het achtererf zoals die geldt voor het bouwvergunningsvrij bouwen aan en bij woningen niet van toepassing worden verklaard op alle andere gebouwen. De situeringskenmerken van woningen en bedrijven zijn daarvoor te verschillend en lenen zich niet voor een uniforme regeling voor het toestaan van bouwvergunningvrij bouwen. Ook uit het oogpunt van externe veiligheid en geluidzones plaatsen wij vraagtekens bij de voorgestelde regeling.

In de derde plaats achten wij het toestaan van vergunningvrij bouwen tot een oppervlakte van 100m² te ruimhartig. Zowel bij woningen als bij andere gebouwen kan deze forse verruiming leiden tot grote bouwsels die de stedelijke en landschappelijke kwaliteit alsmede het leefgenot van omwonenden ernstig kunnen aantasten.

In de vierde plaats wijzen wij nog op gebieden met unieke en landschappelijke en stedenbouwkundige kwaliteiten. Voorbeelden hiervan zijn de groene binnenterreinen in gesloten bouwblokken en de historische lintbebouwing. Bij een forse verruiming van het bouwvergunningsvrij bouwen zou in ieder geval aan gemeenten de bevoegdheid moeten worden toegekend om beschermde stads- en dorpsgezichten aan te wijzen waarop het bouwvergunningvrij bouwen niet van toepassing is.

Uit het vorenstaande blijkt dat aan het vergunningsvrije bouwen nog veel onopgeloste problemen kleven. Zij zijn de oorzaak van de onrust die is ontstaan over het ontwerp besluit. Het is onduidelijk wat de effecten zijn van het bouwvergunningsvrije bouwen voor de burger en het bestuur. In de toelichting van de regeling is onvoldoende beschreven wat de negatieve gevolgen zijn van het vergunningsvrij bouwen. Wij verzoeken u het besluit op het punt van het vergunningsvrij bouwen niet eerder te aanvaarden dan wanneer de problemen zijn opgelost en het besluit voor gemeenten in redelijkheid uitvoerbaar is.

Uitvoering van de Wabo

Op 10 juni jl. is tussen Rijk, IPO en VNG een principeovereenstemming bereikt over de uitvoering van de Wabo en de handhaving en toezicht van VROM taken. Het VNG bestuur heeft de overeenkomst met een positief advies aan de leden voorgelegd (zie bijlage). De vergunningverlening en handhaving op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening en milieu een kwaliteitsimpuls krijgen hiermee een kwaliteitsimpuls. Bovendien blijven gemeenten verantwoordelijk voor de lokale Wabo-taken, zoals vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bouwen en ruimtelijke ordening. Daarnaast worden ook provinciale milieutaken aan de gemeente overgedragen.

De gemeente wordt daarmee voor de burgers en bedrijven hét loket voor het aanvragen van de omgevingsvergunning. Dit past bij de rol van gemeente als eerste overheid.

De ICT

Wij houden vast aan de afspraak dat ruim vóór inwerkingtreding van de Wabo de ICT voorziening gereed en operationeel moet zijn. De uitvoerbaarheid van de Wabo door gemeenten is voor een belangrijk deel afhankelijk van de landelijke ICT voorziening (het Omgevingsloket On line).

Wij moeten vaststellen dat thans, zes maanden voor de beoogde inwerkingtreding van de Wabo, het eenvoudige Omgevingsloket On line nog maar nauwelijks is beproefd en nog kinderziekten vertoont. Bij inwerking treden van de Wabo is minimaal een ICT voorziening nodig die voldoet aan de volgende voorwaarden:

- Een beproefd Omgevingsloket voor alle toestemmingen vallend onder de Wabo
- Een bestuurlijk gedragen procesmodel Wabo. Hierin moet taken en verantwoordelijkheden van de verschillen overheden helder in zijn beschreven
- Perspectief van doorontwikkeling van een eenvoudige variant naar een geavanceerde variant waarbij samenhang met andere bouwstenen van de E-overheid helder wordt.

Van een aantal gemeenten die nauw zijn betrokken bij de ontwikkeling van OLO krijgen wij signalen over de teleurstellende functionaliteit en gebruiksvriendelijkheid en het gebrekkig functioneren van het OLO, die ons nog niet het vertrouwen geven dat een goed werkend, eenvoudig OLO tijdig kan worden uitgerold en beproefd.

Tot slot.

In de principeovereenstemming is opgenomen dat alle partijen toezeggen zich tot het uiterste te zullen inspannen om de Wabo per 1 januari 2010 met succes van kracht te laten worden. Deze inspanningsverplichting onderschrijven wij. De VNG schaart zich nog ten volle achter dit principe standpunt maar wij maken ons ernstige zorgen over de knelpunten in de uitvoeringspraktijk gelet op de hierboven gesignaleerde problemen. We gaan ervan uit dat u onze opvattingen meeneemt in uw besluitvorming.

Voor informatie over het vergunningvrij bouwen kunt u terecht bij onze medewerker mr. ing. A.L. Esveld (l.esveld@vng.nl, 070 3738529).

Voor meer informatie over de Wabo kunt u terecht bij onze medewerker mw. R. Lannoye (rienne.lannoye@vng.nl 070-3738296).

Voor informatie over het Omgevingsloket On line en de ICT kunt u terecht bij onze medewerker de heer K. Duyvelaar (Kees.Duyvelaar@vng.NL 070-3738495).

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

drs. C.J.G.M. de Vet,
lid directieraad

